

Politechnika Wrocławska	Autor: Piotr Józefek 272311	Wydział Informatyki i Telekomunikacji Rok akademicki: 3
Grafika komputerowa i komunikacja człowiek – komputer		
Data ćwiczenia: 15.10.2024	Temat ćwiczenia laboratoryjnego: Rysowanie obiektów 2-D przy pomocy tworów pierwotnych biblioteki graficznej OpenGL	Ocena:
Nr ćwiczenia: 2		Prowadzący: dr inż. arch. Tomasz Zamojski

1. Wstęp

OpenGL, czyli Open Graphics Library, to otwarty standard interfejsu API do tworzenia grafiki komputerowej, zapoczątkowany przez firmę Silicon Graphics Inc. na początku lat 90. XX wieku. Powstał jako rozwinięcie ich wcześniejszego, własnościowego systemu IRIS GL (Integrated Raster Imaging System Graphics Library), który stworzono na potrzeby wysokowydajnych stacji graficznych. W 1992 roku, po usunięciu elementów własnościowych, OpenGL stał się otwartym standardem, oferującym zunifikowany zestaw funkcji do generowania grafiki komputerowej, bez względu na platformę sprzętową. Dzięki temu, OpenGL szybko zyskał uznanie, gdyż spełniał rosnące wymagania branży na wydajną i przenośną grafikę. Formalnie OpenGL nie jest biblioteką, lecz specyfikacją API, która definiuje, w jaki sposób mają być realizowane operacje graficzne, pozostawiając implementację odpowiednim sterownikom sprzętu. OpenGL pozwala programistom na efektywne tworzenie i zarządzanie trójwymiarowymi obrazami, opierając się na prymitywach graficznych – podstawowych jednostkach renderingu, takich jak punkty, linie i trójkąty. Do generowania obrazu stosuje się proces rasteryzacji, czyli przekształcania prymitywów w zbiór pikseli na ekranie. Wspierany przez wiodące systemy operacyjne, OpenGL umożliwia renderowanie zarówno prostych obiektów, jak i złożonych scen 3D. Konwencje nazewnictwa funkcji, jak choćby `glColor3ub()` czy `glColor3fv()`, pozwalają na jednoznaczne przekazywanie parametrów, co znacznie ułatwia pracę programistów. Obecnie rozwój standardu jest nadzorowany przez Khronos Group, a OpenGL Architectural Review Board (ARB) ustala jego przyszłe wersje i ulepszenia. OpenGL obejmuje nie tylko tworzenie obrazu, ale także pracę z modelami 3D, kolorami, teksturami oraz transformacjami geometrycznymi. Współczesne aplikacje wykorzystujące OpenGL mogą korzystać z dodatkowych narzędzi, takich jak GLFW do zarządzania oknem wyświetlania, czy zestawów funkcji matematycznych, które wspierają transformacje we współczesnych wersjach standardu.

2. Cel ćwiczenia

- Zapoznanie się z podstawowymi elementami grafiki komputerowej.
- Zgrubne zrozumienie procesu powstawania obrazu w komputerze.
- Oswojenie się z interfejsem OpenGL, na przykładach 2-wymiarowych.

3. Wykonane zadania

Na laboratoriach udało się zrealizować: przygotowanie podstawowego środowiska pracy, funkcję rysującą prostokąt w podanym miejscu, wprowadzić losowość kolorów i deformacje w prostokącie, narysować fraktal – prostokątny dywan Sierpińskiego oraz fraktal płatek śniegu Kocha

4. Prezentacja i omówienie funkcjonalności

4.1 Przygotowanie środowiska pracy

Celem zadania było narysowanie trójkąta z każdym wierzchołkiem innego koloru oraz ustawienie odpowiednich parametrów rzutni. Do tego celu została utworzona funkcja `render(time)`. Najpierw czyści ona ekran za pomocą `glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT)`, co przygotowuje obszar do rysowania. Następnie, `glBegin(GL_TRIANGLES)` rozpoczyna rysowanie trójkąta, w którym przed każdym dodaniem wierzchołka używana jest funkcja `glColor3f()` do nadania nowego koloru. `glVertex2f()` ustala położenie wierzchołków. Na zakończenie `glEnd()` kończy definiowanie kształtu, a `glFlush()` powoduje wyświetlenie efektu. Efektem jest utworzenie trójkąta którego każdy wierzchołek ma inny kolor: czerwony, zielony i niebieski.

```
def render(time):
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT)

    glBegin(GL_TRIANGLES)
    glColor3f(1, 0, 0)
    glVertex2f(0.0, 0.0)
    glColor3f(0, 1, 0)
    glVertex2f(0.0, 50.0)
    glColor3f(0, 0, 1)
    glVertex2f(50.0, 0.0)
    glEnd()
    glFlush()
```

Rys 1 Funkcja odpowiedzialna za kolorowy trójkąt

Funkcja `update_viewport(window, width, height)` dostosowuje parametry rzutni w odpowiedzi na zmianę rozmiaru okna. Na początku, jeśli szerokość lub wysokość są równe zero, przypisuje im wartość 1, aby uniknąć błędów. Następnie oblicza współczynnik proporcji (`aspect_ratio`) i przełącza macierz na tryb projekcji za pomocą `glMatrixMode(GL_PROJECTION)`. Funkcja ustawia obszar widoku do rozmiaru okna przy użyciu `glViewport(0, 0, width, height)` i resetuje macierz przez `glLoadIdentity()`. W zależności od proporcji, ustawia granice widoku za pomocą `glOrtho(...)`, aby odpowiednio skalować widok. Na końcu przywraca macierz modelowania, resetując ją ponownie, co zapewnia prawidłowe wyświetlanie sceny w nowym rozmiarze okna.

Dzięki temu zakresu -1 do 1 odpowiada nowemu zakresowi -100 do 100

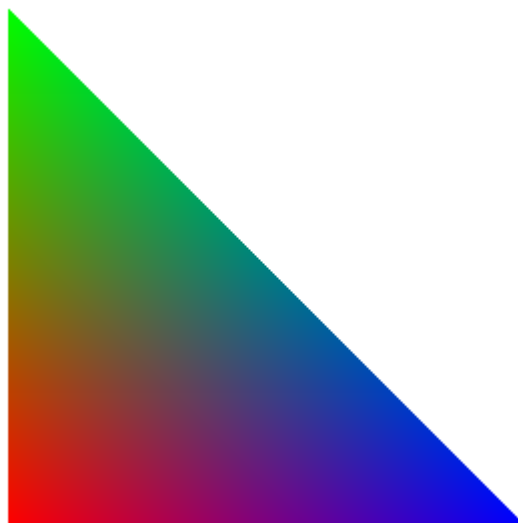
```
def update_viewport(window, width, height):
    if width == 0:
        width = 1
    if height == 0:
        height = 1
    aspect_ratio = width / height

    glMatrixMode(GL_PROJECTION)
    glViewport(0, 0, width, height)
    glLoadIdentity()

    if width <= height:
        glOrtho(-100.0, 100.0, -100.0 / aspect_ratio, 100.0 / aspect_ratio,
                1.0, -1.0)
    else:
        glOrtho(-100.0 * aspect_ratio, 100.0 * aspect_ratio, -100.0, 100.0,
                1.0, -1.0)

    glMatrixMode(GL_MODELVIEW)
    glLoadIdentity()
```

Rys 2 Funkcja odpowiedzialna za ustawienie parametrów rzutni

Rys 3 Narysowany trójkąt z różnokolorowymi wierzchołkami

4.2 Rysowanie prostokąta

Funkcja `draw_rectangle(x, y, a, b)` rysuje prostokąt w oknie OpenGL, a jej parametry to: `x`, czyli współrzędna X środka prostokąta; `y`, czyli współrzędna Y środka prostokąta; `a`, która określa szerokość prostokąta; oraz `b`, która określa wysokość prostokąta. Działanie funkcji rozpoczyna się od obliczenia współrzędnych czterech wierzchołków prostokąta. Wierzchołki są definiowane jako: lewy dolny (`bottom_left`), lewy górny (`top_left`), prawy górny (`top_right`) oraz prawy dolny (`bottom_right`). Obliczenia te bazują na podanych współrzędnych środka oraz wartościach szerokości i wysokości.

```
def draw_rectangle(x, y, a, b):  
    bottom_left = (x - a / 2, y - b / 2)  
    top_left = (x - a / 2, y + b / 2)  
    top_right = (x + a / 2, y + b / 2)  
    bottom_right = (x + a / 2, y - b / 2)  
    glColor3f(1, 0, 0)  
    glBegin(GL_TRIANGLES)  
    glVertex2f(*bottom_left)  
    glVertex2f(*top_left)  
    glVertex2f(*bottom_right)  
    glVertex2f(*top_left)  
    glVertex2f(*top_right)  
    glVertex2f(*bottom_right)  
    glEnd()  
  
def render_rectangle():  
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT)  
    draw_rectangle(0, 0, 100.0, 50.0)  
    glFlush()
```

Rys 4 Funkcja odpowiedzialna za rysowanie prostokąta

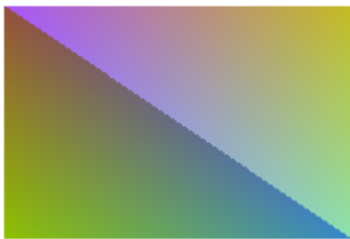
Rys 5 Narysowany prostokąt

4.3 Rysowanie zdeformowanego prostokąta

Funkcja `draw_rectangle_random(x, y, a, b, d)` rysuje prostokąt z losowymi modyfikacjami jego wymiarów i kolorów. Dodatkowym parametrem w tej funkcji jest `d`, który określa maksymalne odchylenie od oryginalnych wymiarów prostokąta. Wewnątrz funkcji, szerokość `a` oraz wysokość `b` są modyfikowane, aby dodać losowy element. Podczas rysowania prostokąta, kolory jego wierzchołków są również losowo generowane. Dla każdego wierzchołka używana jest funkcja `random.random()`, aby ustawić kolor w zakresie od 0 do 1 dla wartości czerwonej, zielonej i niebieskiej, co skutkuje tym, że każdy z wierzchołków prostokąta może mieć inny, przypadkowy kolor. Funkcja `render_rectangle_random(random_seed)` przygotowuje losowość przez zainicjowanie generatora liczb pseudolosowych przy użyciu `random.seed(random_seed)`.

```
def draw_rectangle_random(x, y, a, b, d):  
  
    a = a * (1 + random.uniform(-d,d))  
    b = b * (1 + random.uniform(-d,d))  
  
    bottom_left = (x - a / 2, y - b / 2)  
    top_left = (x - a / 2, y + b / 2)  
    top_right = (x + a / 2, y + b / 2)  
    bottom_right = (x + a / 2, y - b / 2)  
  
    glBegin(GL_TRIANGLES)  
    glColor3f(random.random(), random.random(), random.random())  
    glVertex2f(*bottom_left)  
    glColor3f(random.random(), random.random(), random.random())  
    glVertex2f(*top_left)  
    glColor3f(random.random(), random.random(), random.random())  
    glVertex2f(*bottom_right)  
    glColor3f(random.random(), random.random(), random.random())  
    glVertex2f(*top_left)  
    glColor3f(random.random(), random.random(), random.random())  
    glVertex2f(*top_right)  
    glColor3f(random.random(), random.random(), random.random())  
    glVertex2f(*bottom_right)  
    glColor3f(random.random(), random.random(), random.random())  
    glEnd()  
  
def render_rectangle_random(random_seed):  
    random.seed(random_seed)  
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT)  
    draw_rectangle_random(0, 0, 100.0, 50.0, 0.2)  
    glFlush()
```

Rys 6 Funkcja odpowiedzialna za rysowanie prostokąta oraz generowanie seeda

Rys 7 Zdeformowany prostokąt

Rys 8 Zdeformowany prostokąt na innym losowo wygenerowanym seedzie

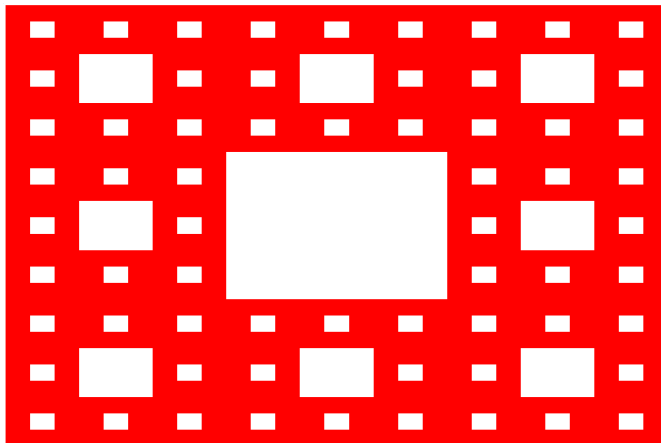
4.4 Fraktal – prostokątny dywan Sierpińskiego

Funkcja `carpet(x, y, a, b, depth)` generuje fraktalny wzór znany jako prostokątny dywan Sierpińskiego. Parametry x i y definiują środek prostokąta, a to jego szerokość, b wysokość, a $depth$ wskazuje na poziom rekurencji. Gdy $depth$ osiągnie zero, funkcja wywołuje `draw_rectangle(x, y, a, b)`, co rysuje prostokąt w określonej lokalizacji. Jeśli $depth$ jest większe od zera, funkcja dzieli szerokość i wysokość prostokąta na trzy równe części, co pozwala na stworzenie mniejszych prostokątów. Następnie, za pomocą podwójnej pętli, iteruje przez 8 pozycji wokół środka prostokąta, pomijając centralny element. Dla każdej z pozostałych pozycji rekurencyjnie wywołuje samą siebie, przesuując się do nowych współrzędnych i zmniejszając rekurencję o 1.

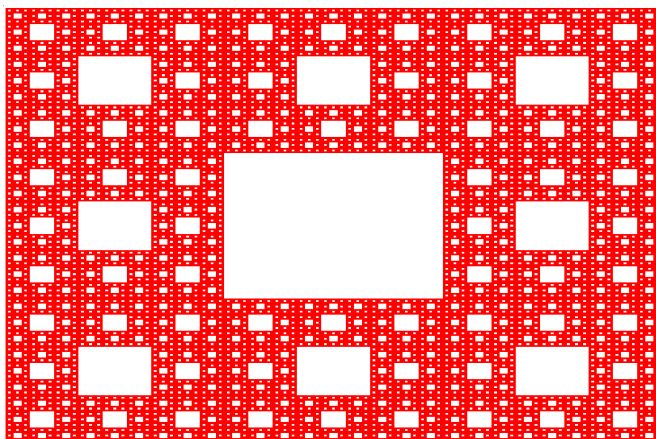
```
def carpet(x, y, a, b, depth):
    if depth == 0:
        draw_rectangle (x, y, a, b)
    else:
        new_a = a/3
        new_b = b/3
        for i in range(-1,2):
            for j in range (-1,2):
                if i==0 and j==0:
                    continue
                carpet(x+i*new_a, y+j*new_b, new_a, new_b, depth-1)

def render_carpet(depth):
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT)
    carpet(0, 0 ,300, 200, depth)
    glFlush()
```

Rys 9 funkcja odpowiedzialna za rysowanie dywanu Sierpińskiego

Rys 10 Dywan Sierpińskiego dla parametru n=3

Rys 11 Dywan Sierpińskiego dla parametru n=5

4.5 Fraktal - płatek śniegu Kocha

Funkcja `koch_curve(x, y, depth)` generuje fraktal znany jako krzywa Kocha.

Parametry `x` i `y` reprezentują współrzędne punktów, między którymi rysowana jest krzywa, a `depth` wskazuje głębokość rekurencji. Gdy `depth` wynosi zero, funkcja ustawia kolor linii na niebieski i rysuje prostą linię między punktami `x` i `y` przy użyciu `glBegin(GL_LINES)` i `glEnd()`. Jeśli `depth` jest większe od zera, funkcja dzieli odcinek na trzy równe części, obliczając współrzędne punktów `a1` i `a2` dla dwóch końców. Następnie oblicza położenie punktu `a3`, który tworzy nowy wierzchołek w kształcie trójkąta, używając funkcji trygonometrycznych do obliczenia nowych współrzędnych. Funkcja następnie rekurencyjnie wywołuje samą siebie cztery razy, aby narysować mniejsze segmenty krzywej. Najpierw rysuje odcinek od punktu `x` do `a1`, a następnie przekształca segment między `a1` a nowo obliczonym punktem `a3`. Potem przechodzi do odcinka między `a3` a `a2`, a na końcu łączy `a2` z punktem `y`. W każdym z tych wywołań głębokość rekurencji jest zmniejszana o jeden, co pozwala na stopniowe tworzenie coraz mniejszych detali fraktala w miarę postępu rysowania.

```
def koch_curve(x, y, depth):
    if depth == 0:
        glColor3f(0.0, 0.3, 0.9)
        glBegin(GL_LINES)
        glVertex2f(*x)
        glVertex2f(*y)
        glEnd()
    else:
        a1 = (2 * x[0] + 1 * y[0]) / 3
        b1 = (2 * x[1] + 1 * y[1]) / 3
        a2 = (1 * x[0] + 2 * y[0]) / 3
        b2 = (1 * x[1] + 2 * y[1]) / 3

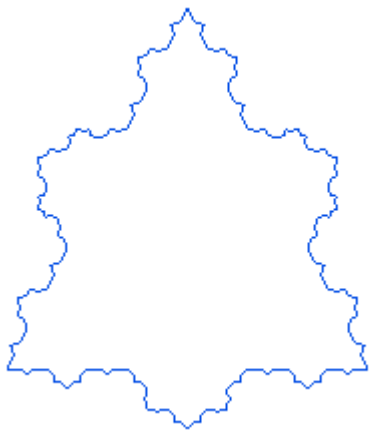
        angle = math.radians(90)
        a3 = (a1 + a2) / 2 + (math.cos(angle) * (a2 - a1) / 2) - (math.sin(angle) * (b2 - b1) / 2)
        b3 = (b1 + b2) / 2 + (math.sin(angle) * (a2 - a1) / 2) + (math.cos(angle) * (b2 - b1) / 2)

        koch_curve(x, (a1, b1), depth - 1)
        koch_curve((a1, b1), (a3, b3), depth - 1)
        koch_curve((a3, b3), (a2, b2), depth - 1)
        koch_curve((a2, b2), y, depth - 1)

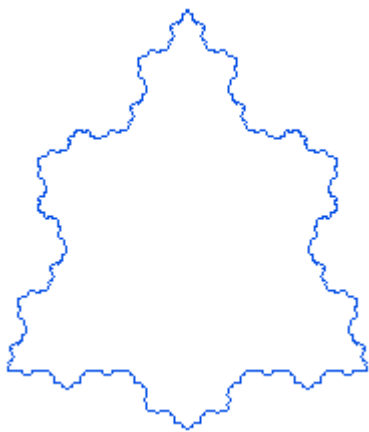
def render_koch(depth):
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT)

    cord_x = (45, 0)
    cord_y = (-45, 0)
    cord_z = (0, 90)
    glBegin(GL_TRIANGLES)
    glColor3f(1.0, 1.0, 1.0)
    glVertex2f(*cord_x)
    glVertex2f(*cord_y)
    glVertex2f(*cord_z)
    glEnd()
```

Rys 12 Funkcja odpowiedzialna za rysowanie krzywej von Kocha

Rys 13 Płatek śniegu dla $n=3$

Rys 14 Płatek śniegu dla $n=5$

Generowane przez moją funkcję płatki śniegu są lekko zdeformowane na miejscu połączeń krawędzi przez co różnią się od zamieszczonych w materiałach, lecz przez to tworzą równie interesujący obraz bliższy do trójkąta. Różnice mogą być spowodowane innym podejściem do ograniczania obszaru.

5. Wnioski

Udało się zrealizować wszystkie zadania. Były one dobrym wstępem do zapoznania się z OpenGL. W zadaniu z rysowaniem zdeformowanego trójkąta gdy nie generowałem wcześniej seeda tylko miałem samą funkcję random to prostokąt "migał" poprzez dynamiczne zmienianie proporcji i kolorów.

6. Literatura

- [Szymon Datko \[GK\] Lab2 :: Podstawy OpenGL](#)